

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2026

Probă scrisă

ARTE VIZUALE
(EDUCAȚIE PLASTICĂ / EDUCAȚIE VIZUALĂ)

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.
- Se vor realiza, după caz, schițe și desene în creion negru, pix sau cerneală albastră.

ZADANIE I. (60 bodov)

Vypracujte esej s názvom „*Expresívne konfigurácie bodu ako prvku grafického, maliarskeho a dekoratívneho jazyka*“, s odkazmi na dejiny umenia.

Pri vypracovaní práce zohľadnite:

- a. definovanie bodu ako prvku výtvarného jazyka, klasifikáciu bodu podľa jeho úlohy pri organizovaní kompozičného priestoru a predstavenie troch jeho podôb;
- b. opis dvoch technických postupov založených na využití bodu na zosilnenie expresívnosti v kompozičnom priestore s odkazom na umelcov alebo umelecké smery z dejín umenia;
- c. doloženie korelácie medzi špecifickými kresliarskymi technikami a grafickými valenciami bodu prostredníctvom dvoch diel reprezentatívnych z hľadiska zadania, s uvedením techniky, expresívnej hodnoty, názvu diela a autora;
- d. zdôvodnenie problematiky expresívnych valencií farebných charakteristík, ako sú farebný odtieň, sýtosť a svetlosť, pri vytváraní kompozičnej jednoty prostredníctvom diela z tvorby Pabla Picassa, predstaviteľa kubizmu a koncepcie pretvárania foriem, s uvedením názvu diela, na ktoré sa odvolávate;
- e. definovanie chromatického kontrastu a zdôvodnenie jeho úlohy pri dynamickom alebo statickom usporiadaní výtvarných kompozícií vytvorených v rámci fauvistického hnutia;
- f. analýzu troch emblematických diel z dejín umenia, jedného z rumunského umenia a dvoch zo svetového umenia, v ktorých sa využívajú rozličné spôsoby naznačovania trojrozmerného priestoru a objemu v ploche pomocou valérových a chromatických výrazových prostriedkov, pričom uvediete:
 - názvy diel;
 - mená autorov;
 - zdôvodnenie autorovej voľby valérových a chromatických výrazových prostriedkov s cieľom znázorniť a naznačiť trojrozmerný priestor a objem v ploche, ako aj s cieľom utvoriť odovzdávané posolstvo, pričom pre každé analyzované dielo predstavíte jednu hlavnú myšlienku;
- g. vysvetlenie konceptu „*lína* ako základný prvok výtvarného jazyka hnutia Art Nouveau“ prostredníctvom vymenovania troch charakteristických črt tohto umeleckého smeru;
- h. prezentáciu vyučovacej aktivity zameranej na symetriu, asymetriu a rovnováhu v dynamike kompozičnej konfigurácie, ako aj dvoch metód používaných pri výučbe tejto výtvarnej problematiky na základe osobných skúseností z vyučovania v triede.

Poznámka: Pri hodnotení sa bude brať do úvahy logická prezentácia obsahu a používanie odborného jazyka.

ZADANIE II.

(30 bodov)

Nižšie uvedená sekvencia je súčasťou učebných osnov predmetu Výtvarná výchova pre 5. ročník, schválených nariadením ministra národného školstva OMEN nr. 3393 / 28.02.2017:

1. Používanie rozličných nástrojov a techník špecifických pre vizuálne, výtvarné a dekoratívne umenie.

Špecifická kompetencia	Obsahy
2.1. Primerané používanie rozličných nástrojov, materiálov a techník špecifických pre vizuálne, výtvarné a dekoratívne umenie	Skúsenosti s rozličnými materiálmi a technikami - maliarske spracovanie plôch s použitím štetcov rôznych veľkostí

Na základe vyššie uvedenej sekvencie vypracujte esej na tému: ***Praktická činnosť ako hlavná forma osvojovania si gramatiky vizuálneho jazyka na hodine výtvarnej výchovy.***

Pri vypracovaní práce zohľadnite:

- definovanie nasledujúcich pojmov: objavné učenie, operačný cieľ;
- vysvetlenie vzťahu medzi všeobecnou kompetenciou, špecifickou kompetenciou a obsahom z vyššie uvedenej sekvencie učebných osnov;
- predstavenie učebnej aktivity založenej na praktickom precvičovaní, v ktorej použijete didaktickú techniku alebo stratégiu stimulácie a tvorivého odblokovania s cieľom postupne rozvíjať špecifickú kompetenciu 2.1. z vyššie uvedenej sekvencie učebných osnov;
- uviedenie jedného rozdielu medzi prípravnou skicou a finálnou prácou, ako aj jednej výhody využívania „skúšok“ (farebných alebo tvarových štúdií) pri osvojovaní si vizuálneho jazyka;
- uviedenie štyroch špecifických materiálov alebo nástrojov, ktoré premieňajú teoretické učenie na praktickú činnosť;
- predstavenie jednej výhody a jednej nevýhody učenia sa výlučne prostredníctvom praxe (bez minimálnej teoretickej opory) pri formovaní špecifickej kompetencie 2.1.;
- vymenovanie dvoch spôsobov organizácie pracovného priestoru, ktoré podporujú praktické osvojovanie si techník špecifických pre výtvarnú výchovu.

Poznámka: Pri hodnotení sa bude brať do úvahy logická prezentácia obsahu a používanie odborného jazyka.